

- K A R A R -

Başkanlık Makamınca Kurulumuza sunulan 21/04/2018 tarihli yazıda aynen; "2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Geçici 21. maddesinin (A) fıkrasında; "Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27'nci Yasama Dönemi milletvekili genel seçimi ve Cumhurbaşkanlığı seçimi 3/11/2019 tarihinde birlikte yapılır. Seçimin yapılacağı tarihe kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve Cumhurbaşkanının görevi devam eder. Meclisin seçim kararı alması halinde, 27'nci Yasama Dönemi milletvekili genel seçimi ve Cumhurbaşkanlığı seçimi birlikte yapılır." hükmü yer almaktadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimlerinin yenilenmesine ve seçimin 24 Haziran 2018 Pazar günü yapılmasına, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 20.04.2018 tarihli 89. Birleşiminde karar verilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçimlerin yenilenmesine ilişkin 20/04/2018 tarihli, 1183 sayılı kararı Resmî Gazete'nin 20/04/2018 tarihli, 30397 Mükerrer sayılı nüshasında yayımlanmıştır.

24 Haziran 2018 tarihinde birlikte yapılacak olan Cumhurbaşkanı seçimi ve 27. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 52, 53, 54 ve 55. maddelerinde yer alan radyo ve televizyonda propaganda usullerinin tespiti amacıyla, siyasi partilerin radyo ve televizyonda yapacakları propaganda konuşmalarının ve görüntülü propagandaların gün ve yayın saatlerine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi için hazırlanan karar taslağı Kurulumuza sunulmuş olmakla;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un "Radyo ve televizyonda propaganda" başlıklı 52. maddesinde; "Özel kanunlardaki hükümler saklı kalmak üzere, seçime katılan siyasi partiler, oy verme gününden önceki 7 nci günden itibaren oy verme gününden önceki gün saat 18.00'e kadar radyo ve televizyonda propaganda yapabilirler.

Seçime katılan;

a) Siyasi partilere ilk gün 10, son gün 10 dakikayı geçmemek üzere, programlarını ve yapacakları işleri anlatan iki konuşma,

b) Mecliste grubu bulunan siyasi partilerin herbirine ilaveten 10'ar dakikalık propaganda,

c) İktidar partisine veya iktidar partilerinden büyük olanına 20 dakikalık, iktidar partilerinden diğerlerine 15'er dakikalık ilave propaganda,

d) Ana muhalefet partisine ilaveten 10 dakikalık propaganda,

Hakkı verilir. Bu propaganda sürelerinin yarısını aşmamak üzere siyasi partiler bu propagandalarını görüntülü olarak da verebilirler. Görüntülü propagandalar TRT dışında hazırlanır. Görüntülü propagandalarda siyasi partiler yaptıkları ve yapacakları icraatı anlatırlar. Bu propagandalarda suç teşkil edecek görüntülere yer verilemez. Siyasi partilerin bu propagandaları bir defada iki dakikadan az olamayacağı gibi bir günde toplam süresi on dakikayı geçemez. Siyasi partiler propaganda haklarını TRT'nin birden fazla kanalına dağıtabilirler. Yüksek Seçim Kurulu, TRT imkânlarına göre bu görüntülerin hangi süre içinde TRT'ye teslim edileceğini ve TRT'deki gösterilme zamanlarını tanzim eder. Bu görüntülerde suç teşkil eden bir husus bulunduğu takdirde Yüksek Seçim Kurulu bunların yayımına izin vermez.

Siyasi partiler radyo ve televizyonla ilk konuşmalarında seçim beyannamelerini izah ederler.

Radyo ve televizyon konuşmaları Türkiye'deki bütün radyo ve televizyon postaları ile aynı zamanda yayınlanır.

Radyo ve televizyonda, yayınlanacak propaganda konuşmalarının her gün hangi saatte, hangi parti adına yapılacağı, Türkiye Radyo ve Televizyonları tarafından haber yayınları sırasında, önceden duyurulur.

Radyo ve televizyonda yapılacak propaganda yayımlarının, tam bir tarafsızlık ve eşitlik içinde yapılması, Yüksek Seçim Kurulu ile Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu tarafından sağlanır.

Televizyonda seçime katılan siyasi partiler adına (...) yukarıdaki fıkralar gereğince yayınlanacak propaganda konuşmalarında, Türk Bayrağı ile Yüksek Seçim Kurulunun tespit edeceği yere asılacak olan bu Kurulun belirlediği büyüklükteki parti bayrağı ve konuşmayı yapan kişi dışında hiçbir görüntüye yer verilmez. Konuşmacılar ceket giyme ve kravat takmak zorundadırlar; bayanlar tayyör giyerler.

Özel radyo ve televizyonlarda siyasi partilerin propaganda konuşmaları TRT'de uygulanan usul ve esaslara göre yapılır. Bu yayınlar ulusal nitelikte olanlarda Yüksek Seçim Kurulunca, yerel nitelikte olanlarda İl Seçim Kurullarınca tanzim ve denetlenir. Bu hüküm dışında propandaya ilişkin yayın yapılamaz. Bu hükme aykırı davranışlar hakkında 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 151/2 hükmü uygulanır.”

hükümleri yer almaktadır.

Bu madde uyarınca, radyo ve televizyonda propaganda konuşmalarına 17 Haziran 2018 Pazar günü başlanacak ve 23 Haziran 2018 Cumartesi günü saat 18.00'e kadar belirlenecek gün ve saatlerde yapılmak koşuluyla devam edilecektir.

24 Haziran 2018 tarihinde birlikte yapılacak olan Cumhurbaşkanlığı seçimi ve 27. Dönem Milletvekili Genel Seçimine katılan siyasi partilerin; Adalet ve Kalkınma Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, Halkların Demokratik Partisi, Hür Dava Partisi, İyi Parti, Milliyetçi Hareket Partisi, Saadet Partisi ve Vatan Partisi olduğu saptanmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 16/05/2018 tarihli ve 43452547-120.99 sayılı yazısında da, adı geçen siyasi partilerden Adalet ve Kalkınma Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi ve Halkların Demokratik Partisinin Mecliste grubu bulunduğu bildirilmiştir.

Bu duruma göre, Adalet ve Kalkınma Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, Halkların Demokratik Partisi, Hür Dava Partisi, İyi Parti, Milliyetçi Hareket Partisi, Saadet Partisi ve Vatan Partisinin 10'ar dakikalık iki konuşma,

Bu konuşmalardan ayrı olarak, Adalet ve Kalkınma Partisinin, Cumhuriyet Halk Partisinin, Milliyetçi Hareket Partisinin ve Halkların Demokratik Partisinin ilaveten 10'ar dakikalık propaganda hakkı,

İktidar partisi olan Adalet ve Kalkınma Partisinin 20 dakikalık ilave propaganda hakkı,

Ana muhalefet partisi olan Cumhuriyet Halk Partisinin ilaveten 10 dakikalık propaganda hakkı,

bulunmaktadır.

298 sayılı Kanun'un yukarıda açıklanan 52. maddesi gereğince, adı geçen tüm siyasi partiler, 10'ar dakikalık iki konuşma hakkından birini 17 Haziran 2018 Pazar günü, diğerini de 23 Haziran 2018 Cumartesi günü kullanmak zorundadırlar.

Sözü edilen 52. maddede, siyasi partilerin radyo ve televizyonda yapacakları propaganda “görüntülü” ve “görüntüsüz” olmak üzere ikiye ayrılmış, görüntüsüz propaganda “konuşma”, görüntülü propaganda ise partilerin yaptıkları ve yapacakları icraatı görüntüye yer vermek suretiyle anlatmaları olarak tanımlanmıştır. İçerik yönünden farklı olmaları nedeniyle bu iki propaganda türü ayrı ilkelere bağlanmıştır. Kanun'un 52. maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi hükmü, aynı maddenin 3 ve devamı fıkraları ile 55. maddesi birlikte değerlendirildiğinde; siyasi partilerin ilk gün 10, son gün de 10 dakikalık konuşma sürelerini görüntülü olarak kullanmalarına olanak olmadığı sonucuna ulaşılmakta ve yerleşik uygulamanın da bu şekilde olduğu görülmektedir.

Belirtilen nedenlerle, seçime katılan siyasi partilerden sadece Adalet ve Kalkınma Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi ve Halkların Demokratik Partisinin görüntülü propaganda yapma hakkına sahip olduklarının kabulü gerekmektedir.

Yine; 298 sayılı Kanun'un 52. maddesinde görüntülerde suç teşkil eden bir husus bulunduğu takdirde Yüksek Seçim Kurulunca bunların yayınına izin verilmeyeceği hükme bağlanmış, 55. maddesinde; "Siyasi partiler adına radyo ve televizyon ile yapılacak konuşmalar, Yüksek Seçim Kurulunun görevlendireceği bir kurul üyesi huzurunda adına konuşma yapılacak siyasi partinin isteğine uygun olarak yayından önce ses ve görüntü alma cihazı ile tespit edilir.

Konuşmanın hangi parti adına ve kimin tarafından yapıldığına dair görevli kurul üyesiyle radyo ve televizyon idaresinde görevli en az iki personel tarafından tutanak düzenlenir. Konuşmaları tespit eden bant ve sair tespit araçları Yüksek Seçim Kurulu tarafından saklanır.

Konuşmalar bir dava konusu yapıldığı ve istenildiği takdirde merciine verilir.

Suç teşkil eden konuşmaları yapanlar hakkında kanunen belli olan cezalar bir mislinden iki misline kadar artırılarak hükmolunur." hükmüne yer verilmiştir.

298 sayılı Kanun'un 54. maddesine göre radyo ve televizyonda propaganda için başvuran partilerin yayın zaman ve sıraları, bunların birer temsilcisi ile TRT temsilcilerinin önünde Yüksek Seçim Kurulunca ad çekme suretiyle saptanacaktır.

Seçim Takvimine göre, seçime katılan siyasi partilerden radyo ve televizyonda propaganda yapmak isteyenlerin bu hususu en geç 6 Haziran 2018 Çarşamba günü saat 17.00'ye kadar Yüksek Seçim Kuruluna bildirmeleri ve ad çekme işleminin de 7 Haziran 2018 Perşembe günü saat 14.00'de yapılması gerekmektedir.

Ayrıca, radyo ve televizyonda yapılacak konuşma ve görüntülü propaganda ile ilgili uygulamaya ilişkin diğer esasların ise ad çekmeden sonra belirlenmesi kararlaştırılmıştır.

S O N U Ç:

Açıklanan nedenlerle;

1- 24 Haziran 2018 Pazar günü birlikte yapılacak olan Cumhurbaşkanı seçimi ve 27. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde siyasi partilerin radyo ve televizyonda yapacakları konuşma ve görüntülü propagandaların 17 Haziran 2018 Pazar gününden 23 Haziran 2018 Cumartesi günü saat 18.00'e kadar yapılmasına,

2- Radyo ve televizyonda konuşma hakkını kullanabilecek olan siyasi partilerin; Adalet ve Kalkınma Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, Halkların Demokratik Partisi, Hür Dava Partisi, İyi Parti, Milliyetçi Hareket Partisi, Saadet Partisi ve Vatan Partisi olduğuna,

3- Adalet ve Kalkınma Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi ve Halkların Demokratik Partisinin ayrıca görüntülü propaganda yapma hakkı bulunduğu,

4- Yukarıda 2 ve 3. maddelerde isimleri yazılı siyasi partilerin, radyo ve televizyonda konuşma ya da görüntülü propaganda yapmak istediklerini (görüntülü propaganda yapma hakkına sahip olanların bu haklarını hangi gün ve saatte nasıl kullanacaklarını da belirterek) en geç 6 Haziran 2018 Çarşamba günü saat 17.00'ye kadar Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığına bildirmelerine,

5- Radyo ve televizyonda konuşma yapmak için başvuran partilerin yayın zaman ve sıralarının 7 Haziran 2018 Perşembe günü saat 14.00'de Yüksek Seçim Kurulunda ad çekme ile belirlenmesine,

6- Siyasi partilerin görüntülü propaganda yapacaklarını bildirdikleri gün ve yayın saatleri çakıştığı takdirde yayın sırasının yine ad çekme ile belirlenmesine,

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No: 670

7- Propaganda görüntülerinde suç teşkil eden bir husus bulunduğu takdirde Yüksek Seçim Kurulunca bunların yayınına izin verilmeyeceğine, 55. madde uyarınca Kurulca görevlendirilecek üyeler ve Türkiye Radyo Televizyon Kurumunda görevli personel tarafından radyo ve televizyon konuşmalarının tespit edilmesine ve Yüksek Seçim Kurulu adına bu görevi yürütecek üyelerin uyarılarına uyulmasına,

8- 298 sayılı Kanun'un 52. maddesi uyarınca televizyonda yapılacak propaganda konuşmalarında, Türk Bayrağı ile Yüksek Seçim Kurulunun belirlediği büyüklükteki parti bayrağının konuşmacının arkasındaki panoya veya ekrana net olarak görülebilecek biçimde asılmasına veya ekrana verilmesine, konuşmanın yapılacağı setin, biçim ve renk yönünden Yüksek Seçim Kurulunca belirlenecek esaslara göre TRT tarafından hazırlanmasına,

9- Radyo ve televizyonda yapılacak propaganda konuşmaları ve görüntülü propaganda ile ilgili uygulamaya ilişkin esasların, siyasi partilerin istekleri ve Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun olanakları göz önünde tutulmak üzere ad çekmeden sonra belirlenmesine,

10- Karar örneğinin ilgili siyasi partiler genel başkanlıkları ile Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanlığına, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğüne gönderilmesine ve Resmî Gazete'de yayımlanmasına,

30/05/2018 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Sadi GÜVEN

Başkanvekili
Erhan ÇİFTÇİ

Üye
Zeki YİĞİT

Üye
Z. Nilgün
HACİMAHMUTOĞLU

Üye
Nakiddin BUĞDAY

Üye
Muharrem AKKAYA

Üye
Cengiz TOPAKTAŞ

Üye
İlhan HANAĞASI

Üye
Yunus AYKIN

Üye
Kürşat HAMURCU

Üye
Faruk KAYMAK